

Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2018

Versie: uitgebreid verzoek

Wat is een vangnetuitkering?

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden zijn op hoofdlijnen:

- het tekort is groter dan een bepaalde toegangsdrempel
- het college verklaart maatregelen te hebben getroffen om te komen tot tekortreductie
- het college geeft een toelichting op deze verklaring
- de gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college

De vangnetuitkering is gebaseerd op een solidariteitsprincipe tussen gemeenten: de vangnetuitkeringen worden bekostigd uit het macrobudget van twee jaar na het tekortjaar. Deze aanvraag beoogt, naast de gemeenteraad, ook andere gemeenten inzicht te geven dat het college inspanning heeft geleverd om het tekort te reduceren.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Het college kan een vangnetuitkering uitsluitend aanvragen via dit aanvraagformulier, dat is vastgesteld door de minister. Elke aanvraag geldt alleen voor het betreffende tekortjaar. Bij een volgend tekort (boven de risicodrempel) moet dus opnieuw een aanvraag worden ingediend.

Met een ingevuld aanvraagformulier geeft het college de gemeenteraad inzicht in de getroffen maatregelen om het tekort te reduceren. Een belangrijke veronderstelling bij het vangnet is dat gemeenteraad en college regelmatig in gesprek zijn over ontwikkelingen in het bijstandsvolume (bijv. middels kwartaalrapportages). Op dit niveau wordt inhoudelijk gesproken over maatregelen (beleid en uitvoering) om eventuele tekorten te reduceren.

Het college dient het ingevulde aanvraagformulier in bij de onafhankelijke Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. De commissie moet de aanvraag uiterlijk op 15 augustus 2019 hebben ontvangen. De Toetsingscommissie beoordeelt de aanvraag procedureel. Dit betekent dat wordt beoordeeld of het college en de gemeenteraad een aantal processtappen hebben doorlopen: het tekort is groter dan de drempelwaarde; het college heeft in de verklaring toegelicht dat maatregelen zijn getroffen om het tekort te reduceren en de gemeenteraad heeft ingestemd met de verklaring. De commissie geeft dus geen inhoudelijk oordeel over de aanvraag. Vervolgens adviseert deze commissie de Minister. Deze adviezen worden in beginsel overgenomen.

Voor een verdere toelichting op dit formulier wordt verwezen naar de informatie op de website: <https://www.toetsingscommissievp.nl/vangnetuitkering-2018>.

Wat wordt verwacht van gemeenteraadsleden?

Hieronder verklaart het college maatregelen te hebben getroffen om het tekort te reduceren. De gemeenteraad wordt gevraagd om in te stemmen met de verklaring van het college. Met deze instemming bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

Welke punten vragen de aandacht van de gemeenteraad? Uit welke onderdelen moet dat inzicht bestaan?

- Het college geeft de gemeenteraad via een globale analyse inzicht in de oorzaken van het tekort op de gebundelde uitkering (ook wel BUIG genoemd).
- Het college geeft de gemeenteraad inzicht in de (interne en externe) maatregelen, met een toelichting waarom die naar verwachting leiden tot een reductie van het tekort.
- Het college geeft de gemeenteraad inzicht in welke mate (interne en externe) maatregelen beogen bij te dragen aan het (verder) reduceren van het tekort.

Op de website van de VNG wordt [de brief aan de Raadsleden](#) over de VU 2018 gepubliceerd.

1. Verklaring college bij een uitgebreid verzoek

Dit gedeelte bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening door het college

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Hieronder beschrijft het college een analyse van de oorzaken van het tekort.

Als oorzaken van het tekort op het BUIG-budget zien wij de volgende punten:

- a. instroom versus uitstroom;
- b. ontwikkeling in en samenstelling van het klantenbestand.

a. Instroom en uitstroom

Ontwikkeling klantenbestand 2016-2018, peildatum 31 december

	2016	2017	2018
Aantal PW, IOAW, IOAZ uitkeringen	669	685	665
Aantal PW, IOAW, IOAZ -gerechtigden incl. partners	799	834	806

Instroom en uitstroom bijstand

	2016	2017	2018
Instroom bijstand	291	282	206
Uitstroom bijstand	239	262	226

Per saldo is er voor het eerst sinds 2016 sprake van een daling van het netto-bestand. Tegelijkertijd zijn de uitkeringslasten niet gedaald. De oorzaken hiervan zijn:

- Ten opzichte van 2017 is het aandeel gehuwden in het bestand toegenomen van 35% in 2017 naar 41% in 2018. Uitkering voor echtparen kost meer dan een alleenstaande norm. Met name de gezinsherenigingen van statushouders hebben hieraan bijgedragen.
- Ook is een stijging te zien bij de instroom echtparen voor de loaz. Een echtparennorm kost meer dan een alleenstaande norm.
- Uitstroom leidt niet per definitie tot een besparing van € 14.000 (gemiddelde uitkeringslasten), doordat dit afhangt van het moment van uitstroom. Tot en met mei 2018 was er sprake van een toename van het bestand. Vanaf juni begon de daling van het bestand in te zetten. Naarmate de uitstroom later in het jaar plaatsvindt, zal de besparingen in dat jaar minder zijn.

- Onderdeel van het BUIG-budget is de verstrekking van loonkostensubsidies aan werkgevers die garantiëbanen realiseren, als aanvulling op de feitelijke loonwaarde van mensen met een doelgroepverklaring. De huidige praktijk laat zien dat met name loonkostensubsidies worden verstrekt aan niet-uitkeringsgerechtigden met een doelgroep verklaring. Dit betekent dat de uitgaven op het BUIG-budget toenemen, terwijl het aantal uitkeringen niet afneemt.

Momenteel wordt bijna 3,5 % van het totale BUIG-budget besteed aan loonkostensubsidies. Ten opzichte van 2017 is er sprake van een ruime verdubbeling van de verstrekking van loonkostensubsidie. In 2017 werd € 108.069 verstrekt ten behoeve van 29 garantiëbanen per 31 december 2017. In 2018 ging het om een bedrag van € 249.080 ten behoeve van 40 banen per 31 december 2018. Ook het aantal nieuw beschutte werkplekken is toegenomen van 4 (per 31 december 2017) naar 9 beschutte werkplekken. De verstrekte loonkostensubsidie voor deze banen bedraagt €74.411. Ruim de

- In het objectief verdeelmodel wordt uitgegaan van een 647 uitkeringen en vindt op basis daarvan de vaststelling van het BUIG-budget plaats. In werkelijkheid is er sprake van 665 uitkeringen. De daling van het bestand is derhalve minder dan macro geraamd wordt. Financieel betekent dit voor onze gemeente een nadeel van € 260.000.

b. samenstelling van het klantenbestand

Kenmerken van het bestand:

- 45% is 55 jaar en ouder;
- 9% is jonger dan 27 jaar, waarvan bijna de helft een arbeidsbeperking heeft;
- Van het totale jongerenbestand is 60% niet uitkeringsgerechtigd, maar doet vanwege hun arbeidsbeperking een beroep op gemeentelijke ondersteuning;
- 54% is van buitenlandse komaf (56 nationaliteiten);
- 21% is statushouder;
- 40% heeft langer dan 5 jaar een uitkering;
- 30% heeft korter dan 1 jaar bijstand op het moment dat men uitstroomt;
- 50% is laaggeschoold en ongekwalificeerd.

De uitstroom werd met name gerealiseerd binnen de groep die net was ingestroomd tot en met de groep die ongeveer 1 jaar bijstand ontvangt. De samenstelling van het klantenbestand maakt dat de omvang van het bestand in de komende jaren naar verwachting slechts langzaam zal afnemen. De begeleiding van deze doelgroepen zal steeds intensiever en langduriger worden om succesvolle uitstroom naar de arbeidsmarkt te kunnen realiseren. Tegelijkertijd moet ook vastgesteld worden dat een deel van het bestand niet meer aan het werk zal komen. Voor deze groep moeten andere vormen van zinvolle dagbesteding worden gevonden.

Uitstroom naar betaald arbeid is in toenemende mate complexer van aard geworden. Dit komt doordat er een relatief eenzijdige behoefte van arbeidspotentieel op de lokale arbeidsmarkt is en doordat er vanuit het klantenbestand het aanbod steeds meer laag gekwalificeerd is. Daarbij is ook zichtbaar dat er sprake is van cliënten met meervoudige problematiek. Deze groep komt alleen succesvol aan het werk als er sprake is van intensieve begeleiding.

De Krimpenerwaard heeft te maken met een relatief hoog aandeel statushouders in de bijstand als gevolg van de verhoogde taakstelling vanaf 2015. Op peildatum 31 december 2018 maken 166 statushouders (uitkeringsgerechtigden inclusief partners) deel uit van het uitkeringsbestand (21%). Ten aanzien van de doelgroep statushouders geldt dat rekening moet worden gehouden met in ieder geval 2 jaar uitkeringsafhankelijkheid.

B. Uitgevoerde interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke (aanvullende) interne (B1) en externe maatregelen (B3) zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan de verdere tekortreductie. Bij B2 wordt beschreven wat de wijze van consultatie was om te komen tot externe maatregelen.

B1. Interne maatregelen

Instroombeperkende maatregelen:

- Aanpak 27- door inzet jongerenconsulent: de jongerenconsulent heeft een gerichte aanpak en kan maatwerk bieden aan jongeren. Uitgangspunt in de aanpak is dat van jongeren die nog onderwijs kunnen volgen, wordt verwacht dat ze via een opleiding hun kans op werk vergroten. Het behalen van de startkwalificatie is het minimumvereiste. Wij zetten in op het behalen van een beroepskwalificatie, zolang er nog recht op studiefinanciering bestaat. Hierdoor wordt instroom voorkomen. Daarnaast richten we ons op jongeren die afkomstig zijn van de praktijkschool (pro-onderwijs) en het voortgezet speciaal onderwijs (vso). Samen met de praktijkschool wordt gezorgd dat deze leerlingen na de praktijkschool verder begeleid worden naar een (garantie)baan, waarmee voorkomen wordt dat ze een uitkering aanvragen.
- Aanpak 27+ in de Poort: Iedereen die een uitkering aanvraagt, krijgt een individueel gesprek waarin rechten en plichten worden uiteengezet. Indien men op basis van het oordeel van de consulent kan werken, wordt direct een afspraak gemaakt met de re-integratieconsulent om de mogelijkheden te bespreken of direct te matchen op een openstaande vacature.
- Interne begeleidingsmethodiek Werken aan Werk. Hierin worden cliënten na een uitvoerige screening geplaatst in een 'niveaugroep'. Dit geldt voor zowel bestaande als nieuwe cliënten. Om mobiliteit te bevorderen vinden de trainingen en coachgesprekken plaats bij tal van organisaties en werkgevers binnen de gemeente. Deze aanpak is succesvol omdat de intensiteit van het cliëntcontact toeneemt. De consulent leert de cliënt echt kennen op zijn mogelijkheden.
- Inzet project School@Work. Project van MBO Rijnland en de Sociale Werkvoorziening Promen, waarbij voortijdige schoolverlaters van het pro/vso worden in een leerwerktraject geplaatst worden om alsnog een startkwalificatie dan wel deelcertificaten te halen. Na het behalen van hiervan kunnen deze leerlingen veelal bij een werkgever geplaatst worden. Deze aanpak voorkomt instroom in de bijstand.

Uitstroombevorderende maatregelen

- Klant leren kennen: Er worden groepsbijeenkomsten georganiseerd en er vinden op structurele basis individuele klantgesprekken plaats. Het participatiebudget wordt ingezet voor de certificering en kwalificering voor cliënten. Consulents worden verder geprofessionaliseerd door interne workshops, intervisie en casuïstiekbesprekingen met als doel een steeds hoogwaardige kwalitatieve (maatwerk)benadering naar de cliënt.
- Integratie statushouders: Wij investeren in de activering van statushouders vanaf de dag dat hij of zij zich vestigt binnen onze gemeente met als doel om 80% van onze statushouders binnen 2 jaar na vestiging te laten participeren. Dit doen we (aansluitend op het inburgeringsprogramma) door inzet van een casemanager statushouders die deze doelgroep inzet op onder meer een aangepast beweegprogramma van het adviesbureau BewegenWerkt en actieve bemiddeling naar vrijwilligerswerk.
- Banenmarkten en speedmeets: vervolg op de intensieve groepsbijeenkomsten is het organiseren van banenmarkten en speedmeets in samenwerking met lokale en regionale werkgevers en uitzendorganisaties.
- Actieve werkgeversbenadering: de accountmanager en jobhunters hebben in 2018 meer dan 300 werkgeverscontacten gelegd. Deze activiteiten zijn nodig om een goede werkgeversrelatie te hebben.

Hierbij wordt nauw samengewerkt met de afdeling Economische Zaken en worden bedrijfsbezoeken afgelegd met de wethouder Economische Zaken.

- Stimuleren van parttime werk: er is een verkorte aanvraagprocedure voor bijstand geïntroduceerd als er sprake is van tijdelijke terugval naar de bijstand vanuit een werksituatie.
- Inzet Social Return on Investment (SROI): bij elke aanbesteding (werken, levering en diensten) wordt minimaal 1% en maximaal 5 % van de opdrachtwaarde exclusief btw ingezet wordt ten behoeve van SROI. In 2018 geldt dit bij aanbestedingen van € 200.000,- en meer. De SROI-middelen zijn ingezet op de financiering van certificeringstrajecten zoals veiligheidscertificaten (VCA) en heftruck- en chauffeursopleidingen. Ook zijn de middelen benut om tijdelijke betaalde arbeid te financieren.
- Uitbreiding van de groepsbenadering naar cliënten met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Hierdoor ontstaan er nog meer cliënt-contacten die noodzakelijk zijn om uiteindelijk een goede matching te realiseren.
- Stimuleren zelfstandig ondernemerschap: cliënten met ondernemerstalenten worden gestimuleerd om via de Startersregeling, te onderzoeken of het ondernemerschap iets voor hen is. Na een grondige onderzoeksfase, onder begeleiding van een coach, kan de cliënt zich aanmelden voor een BBZ-traject. De uitvoering van de Startersregeling en de begeleiding vindt plaats door het Regionaal Bureau Zelfstandigen Rotterdam.

Handhavingsmaatregelen:

- Hoogwaardig handhaven: Over 2018 hebben 24 reguliere handhavingsonderzoeken plaatsgevonden. 15 onderzoeken (62,5 % van de onderzoeken) hebben geleid tot een intrekking/beëindiging van de bijstandsuitkering en, waar toepasselijk, terugvordering van de onterecht verstrekte bijstand. 12 van de 15 ingetrokken uitkeringen (80%) hebben tot duurzame uitstroom geleid.
- Thematische handhaving. Bij de themacontrole Partiële Inkomsten zijn over de periode oktober en november 2018 in totaal 14 bijstandsgerechtigden uitgenodigd voor een rechtmatigheids- en doelmatigheidsgesprek. Uiteindelijk zijn vijf uitkeringen beëindigd/ingetrokken en is één uitkering aangepast. De overige 8 uitkeringen zijn ongewijzigd voortgezet. Het gerealiseerde resultaat aan intrekkingen/aanpassingen bedraagt 43% (35% uitstroom en 8% aangepaste uitkering).
- Inzet terugvordering en verhaal: De resultaten met betrekking tot terugvordering en verhaal laten goede resultaten zien. Het aantal ontvangen vorderingen nam toe in de periode 2016 tot en met 2018. De incassoratio (de verhouding tussen het teruggevorderde bedrag en de openstaande vorderingen) heeft zich als gevolg hiervan positief ontwikkeld. In 2018 ligt dat op 20,5%. Ter vergelijking: uit de benchmark van Divosa blijkt dat de gemiddelde incassoratio op 16% ligt.

Aanvullende maatregelen in 2019:

- Het Project School@Work wordt uitgebreid naar de doelgroep statushouders en volwassenen. Deze groep krijgt de mogelijkheid tot het behalen van een startkwalificatie en beroepsgerichte certificaten, waarmee de kans op het vinden van werk wordt vergroot.
- Groenproject met Promen en afdeling Beheer en Openbare Ruimte. Er zijn structureel 20 werkervaringsplekken beschikbaar voor uitkeringsgerechtigden. De kans op uitstroom neemt hierdoor toe, maar draagt ook bij op het beperken van instroom omdat meteen bij aanmelding voor een uitkering dit middel wordt ingezet.
- Project Kanswaard: Keukentafelgesprekken met zorgcliënten van Sociale Zaken samen met de consulenten van de WMO en Jeugd, waardoor een bredere uitvraag plaatsvindt en passender dienstverlening kan worden aangeboden. Het doel van deze dienstverlening is om cliënten weer te activeren en hen weer te laten meedoen door bijvoorbeeld vrijwilligerswerk.
- Start van Praktijkworkshops voor zij instromers. Het betreft workshops die worden gegeven in de praktijklokalen van de VMBO scholen voor de sectoren Techniek en Welzijn & Zorg.
- Project Instroom Zorg. Door dit project kunnen cliënten zonder kwalificatie aan de slag bij zorginstellingen en via een 'leerwerk'-traject de benodigde certificaten halen. Dit resulteert uiteindelijk in indiensttreding bij de zorginstelling.

B2. Toelichting consultatie t.b.v. externe maatregelen

Zie toelichting B3.

B3. Externe maatregelen

- Leerwerkbedrijf Krimpenerwaard. Project Leerwerkbedrijf Krimpenerwaard is een netwerkorganisatie van samenwerkende lokale ondernemers, lokale en regionale onderwijsinstellingen voor voortgezet en beroepsonderwijs, met als doel de aansluiting en samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt te versterken. In deze samenwerking is er oog voor het verbeteren van de kansen en mogelijkheden van jongeren, zij-instromers en uitkeringsgerechtigden op instroom/doorstroom op de lokale en regionale arbeidsmarkt.
- Onderzoek naar benutting voorliggende voorzieningen: in opdracht van het college heeft een extern bureau SozaXpert een onderzoek uitgevoerd onder ruim 700 dossiers naar de mogelijkheid van beroep op voorliggende voorzieningen. Dit onderzoek betekende een besparing van bijna € 90.000 op jaarbasis.
- Aansluiting bij de Benchmark Werk en Inkomen van Divosa: In 2018 is gemeente Krimpenerwaard gastgemeente geweest voor de Benchlearnbijeenkomst, waarin uitgebreid is stilgestaan bij de klantbenadering en verbeteren van uitstroombmogelijkheden.
- Beweegprogramma: Bureau BewegenWerkt voert een beweegprogramma uit voor mensen met een grote afstand richting werk/participatie. Het bureau richt zich onder andere op het activeren van mensen door middel van het Beweegprogramma 'Bewegen werkt'.
- UWV drie-gesprekken. UWV, gemeente en de klant die 3 maanden voor einde van de WW-uitkering zit, voeren een drie-gesprek over de rechten en plichten van de bijstand. Doel is om klanten te stimuleren en te activeren om betaalde arbeid te vinden, voordat men instroomt in de bijstand.
- Samenwerkingsafspraken met praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs voor de doelgroep 'jongeren met indicatie banenafpraak'. De jongerenconsulent heeft overleg met de onderwijsinstellingen in de regio over de 'warme' overdracht van jongeren en het voorkomen van instroom in de bijstand. De realisatie van stageplekken, die op termijn kunnen worden omgezet in betaalde werkplekken, is hierbij van belang.

Externe maatregel 2019:

- Onderzoek naar vermogen in binnen- en buitenland. In samenwerking het Internationaal Bureau Fraude-informatie (IBF), dat onderdeel uitmaakt van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) wordt medio 2019 een pilot onderzoek vermogen in binnen- en buitenland gestart. Op basis van ervaringscijfers van IBF is de verwachting dat 10% van de te onderzoeken dossiers een verzwegen vermogen opleveren met daarbij een beëindiging van de uitkering.

C. Beoogd effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt het beoogde effect beschreven van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan de *verdere* tekortreductie. Het gaat hierbij om een inschatting van het beoogde effect.

Het resultaat van deze maatregelen omvat niet alleen volledige uitstroom uit de uitkering, ook is er sprake partiële uitstroom uit de uitkering en is er sprake van opwaartse dynamiek binnen het huidige cliëntenbestand, dat zich niet direct vertaalt in uitstroom, maar wel in arbeidsfit raken en klaar om te kunnen uitstromen.

Resultaten van de ingezette maatregelen 2018:

Maatregelen	Resultaten
Instroombeperkende maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> - 10% van het Participatiebudget is ingezet voor niet-uitkeringsgerechtigden. Hierdoor is instroom voorkomen of is er sprake van partiele instroom dan wel garantiebaan. - 30% van de aanmelders is succesvol doorgeleid naar ofwel werk of andere voorliggende voorzieningen. - 10% van de jongeren tot 27 jaar met een vso/pro-achtergrond stroomt direct door naar een garantiebaan i.p.v. naar de bijstand.
Uitstroombevorderende maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> - Behaald uitstroomresultaat van 226. Het uitkeringsbestand is afgenomen. - Toename van het aantal 'parttime' uitkeringsgerechtigden (van 161 (2017) naar 185) - Marginale toename van de gemiddelde maandelijkse uitkeringskosten van € 1.138 naar € 1.142. - Toename loonkostensubsidies t.o.v. 2017. Voor het deel dat betrekking heeft op uitkeringsgerechtigden betekent dat een besparing op de uitkeringslasten, omdat loonkostensubsidie minder kost dan een uitkering. - Toename van het aanspraak maken op voorliggende voorzieningen, waardoor uitkeringslasten ter hoogte van € 130.000 zijn bespaard.
Handhaving	<ul style="list-style-type: none"> - De totale besparing van de duurzaam ingetrokken / beëindigde uitkeringen over 2018 met een ingangsdatum van de intrekking in 2018 tot en met 31 december 2018 bedraagt ruim € 97.000 (= korte termijn). Let op: de ingangsdatum kan in de loop van 2018 liggen, waardoor deze besparing niet persé een besparing over een jaar is.

Verwachte resultaten 2019

Maatregelen	Verwachte resultaten
(Aanvullende en externe) maatregelen	Besparing van 2% op het begrote uitkeringsbudget 2019

D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Krimpenerwaard verklaart dat het voor 15 augustus 2019 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

Datum: 21 mei 2019

De secretaris,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M. Plantinga', written over a light grey rectangular background.

Naam van de ondertekenaar: mw. mr. M. Plantinga

De burgemeester,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'R.S. Cazemier', written over a light grey rectangular background.

Naam van de ondertekenaar: mr. R.S. Cazemier

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat de verklaring van het college de instemming van de gemeenteraad moet hebben. Met de instemming van de gemeenteraad stelt de gemeenteraad vast dat het college inzicht heeft gegeven in de oorzaken van het tekort, de getroffen interne en externe maatregelen, het beoogde effect van deze maatregelen en de bijdrage die deze samen leveren om het tekort verder te reduceren.

De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. Het is geen vereiste dat de gemeenteraad het eens is met de getroffen maatregelen.

De ondertekening geschiedt door voorzitter en griffier. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2019.

De gemeenteraad van de gemeente Krimpenerwaard stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Ondertekening in dit formulier is een vereiste. Het is niet toegestaan om ter vervanging van onderstaande handtekeningen het gemeenteraadbesluit in te voegen of mee te sturen.

Datum: 9 juli 2019

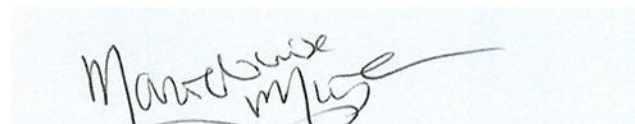
Ondertekening

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar: mr. R.S. Cazemier

De griffier,

Naam van de ondertekenaar: dr. M.L. van Muijen

Toelichting op het aanvraagformulier bij het uitgebreide verzoek voor de ambtelijke ondersteuning van het college

Voor de juistheid en de beoordeling van de aanvraag is het niet toegestaan dat u het format van de pagina's aanpast.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Een verzoek om een vangnetuitkering over 2018 dient uiterlijk op 15 augustus 2019 te zijn ontvangen door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Omdat sprake is van een fatale termijn worden verzoeken die na 15 augustus 2019 door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet worden ontvangen, niet in behandeling genomen. Het college dient het verzoek digitaal door middel van het webformulier op www.toetsingscommissievp.nl in te dienen. Na de aangegeven datum is dit webformulier niet meer beschikbaar.

U vindt onderaan dit formulier meer achtergrondinformatie over de aanvraagprocedure, de wet- en regelgeving, de relatie met jaarcijfers (SiSa verantwoording) en de ondersteuning vanuit Divosa. Op de website www.toetsingscommissievp.nl kunt u meer informatie vinden over de aanvraagprocedure en de deadline voor het indienen van een complete aanvraag.

Waarom zijn er twee versies van dit formulier?

Van dit formulier bestaan twee versies: 'basisverzoek' en 'uitgebreid verzoek'. De versie die u moet gebruiken is afhankelijk van het volgende:

- indien uw gemeente zowel over 2016 als over 2017 geen vangnetuitkering is verleend, gebruikt u de versie 'basisverzoek'.
- indien uw gemeente over 2016 en/of over 2017 wel een vangnetuitkering is verleend, gebruikt u de versie 'uitgebreid verzoek'.

De verklaring van het college verschilt tussen een 'basisverzoek' en een 'uitgebreid verzoek'.

Hoe is het aanvraagformulier opgebouwd?

De vangnetaanvraag bestaat uit twee gedeeltes:

1. De verklaring van het college en de toelichting op de verklaring
2. De instemming van de gemeenteraad

Onderdeel 1 bestaat uit vier onderdelen: A, B, C en D. Het gaat om de verklaring van het college (onderdeel D) en een toelichting van het college op deze verklaring. Deze toelichting gebeurt aan de hand van drie vragen (onderdelen A, B en C). Na iedere vraag kunt u het antwoord invoegen. U kunt

eventueel tabellen of grafieken invoegen. U kunt aangegeven op welke brondocumenten, die eventueel in de gemeenteraad zijn besproken, de aanvraag is gebaseerd. U kunt geen bijlagen toevoegen aan deze aanvraag. Hieronder wordt per vraag aangegeven wat verwacht wordt van de beantwoording.

Daarna dient in onderdeel 2 de gemeenteraad te tekenen voor haar instemming met de verklaring van het college. Dit mag niet worden vervangen door het in- of toevoegen van een gemeenteraadbesluit.

Hoe uitgebreid moet het aanvraagformulier worden ingevuld en is hier een extern bureau bij nodig?

Het uitgangspunt van de aanvraag van de vangnetuitkering is dat elke gemeente – ongeacht het aantal inwoners – zelfstandig de aanvraag moet kunnen voorbereiden en indienen. Dat houdt in dat alleen het opstellen van de aanvraag geen reden is om een extern bureau te betrekken. Daarbij wordt benadrukt dat het aan het lokale bestuur is hoe uitgebreid de vragen in het aanvraagformulier worden beantwoord, mits deze vragen duidelijk worden beantwoord. De beantwoording van de vragen in het aanvraagformulier is verplicht. Dat geldt niet voor de suggesties in de onderstaande toelichting. Op de pagina 'beoordeling en advisering' over de VU 2018 wordt een en ander eveneens toegelicht.

Informatie over eerdere aanvragen

Gemeenten willen van elkaar leren om tekorten te reduceren op het budget dat zij hebben voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Vangnetaanvragen kunnen daarbij behulpzaam zijn. Daarom zijn alle vangnetaanvragen over 2017 beschikbaar via deze website.

In een vangnetaanvraag verklaart het college van B&W maatregelen te hebben getroffen om het tekort te reduceren. In de aanvraag geeft het college een toelichting op de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren (vraag A aanvraagformulier). Ook worden oorzaken van het tekort (vraag B aanvraagformulier) genoemd en wordt het beoogde effect (vraag C aanvraagformulier) toegelicht.

Gemeenten hebben, tijdens verschillende bijeenkomsten, aangegeven interesse te hebben in vangnetaanvragen van andere gemeenten. De vangnetaanvragen waren reeds openbaar op gemeentelijke websites, omdat de vangnetaanvraag op de agenda staat van de gemeenteraad. Op verzoek van gemeenten zijn vanaf nu alle vangnetaanvragen over 2017 gebundeld op deze website.

De vangnetaanvragen van de VU 2017 zijn beschikbaar in de zip bestanden op de website. Deze bestanden staan in de sectie documenten. De toetsingscommissie heeft bij een aantal aanvragen een verzoek gedaan om aanvullende informatie. Deze correspondentie is eveneens opgenomen (na verwijdering van persoonsgegevens).

Ook is een 'tweetal tools' gepubliceerd, daarin kunt u zien hoe u de gewenste informatie makkelijker kunt vinden.

In de 'handleiding bij de beide tools' kunt u bovenstaande informatie nalezen en krijgt u uitleg over het gebruik van de beide tools.

Toelichting per vraag

Het college van de tekortgemeente verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Alle vragen moeten worden beantwoord. Hieronder staat een toelichting bij vraag A, B en C. Hieronder staan suggesties bij vraag A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld.

Onderdeel A

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt een analyse van de oorzaken van het tekort beschreven. Onder een analyse van de oorzaken van het tekort wordt verstaan: 'de ontwikkeling van de uitgaven en de oorzaken daarvan.'

Suggesties bij de beantwoording van A

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welk moment het college heeft gesignaleerd dat opnieuw een tekort zou ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij ook gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2018¹ en/of de Benchmark van Divosa².
- U kunt in de analyse ook beschrijven wat het effect is van getroffen maatregelen in voorgaande jaren.

Onderdeel B

Indien uw gemeente over 2016 en/of 2017 een vangnetuitkering is verleend, is sprake van een aanhoudend tekort. Indien het college over 2018 aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering

---

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2017/10/12/rekentool-verdeelmodel-bijstandsbudgetten-2018>

² www.divosa.nl/diensten/divosa-benchmark

moet het college verklaren dat interne en externe maatregelen zijn genomen om tot verdere tekortreductie te komen.

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan verdere reductie van het tekort. Omschrijf de interne maatregelen onder B1 en de externe maatregelen onder B3. Bij B2 beschrijft u per maatregel hoe de externe consultatie heeft plaatsgevonden en hoe deze consultatie heeft geleid tot deze externe maatregel.

Hieronder staat toegelicht wat wordt bedoeld met 'externe maatregelen'.

- *Waar moet ik op letten bij het beantwoorden van vraag B?*
Van het college wordt verwacht duidelijk te beschrijven hoe externe consultatie heeft plaatsgevonden en hoe deze consultatie heeft geleid tot de getroffen externe maatregelen. Omschrijf hoe een externe maatregel tot stand is gekomen, hieruit moet blijken dat het college actief extern consultatie heeft verricht om te komen tot deze externe maatregel.
- *Wat is een externe maatregel?*
Met 'externe maatregel' wordt bedoeld: een maatregel die is getroffen naar aanleiding van externe consultatie.
- Voorbeelden van externe consultatie zijn onder andere:
  - gebruik maken van goed werkende maatregelen van andere gemeenten,
  - inwinnen van advies bij andere gemeenten,
  - gebruik maken van een kennisgroep of leercirkel, bijeenkomst van Divosa,
  - gebruik maken van de signalen op basis van benchmarking,
  - gebruik maken van de publicatie van aanvragen van eerdere jaren en de betreffende tools op de website van de toetsingscommissie en op basis daarvan advies inwinnen over deze maatregelen of
  - advies van een adviesbureau.
- *Wat wordt aangemerkt als 'extern'? Enkele aandachtspunten:*
  - Externe consultatie betekent consultatie met een organisatie buiten de grenzen van de gemeente. Een veel gestelde vraag is of een WGR, ISD of RSD als extern wordt aangemerkt. Het antwoord hierop is, dat het voor de hand ligt dat de consultatie buiten een gemeenschappelijke regeling (ISD of RSD) plaats vindt. Omdat dit echter niet tijdig (namelijk voor 1-1-2018 op de website en in het beoordelingskader van de commissie) is gecommuniceerd, wordt dit voor de vangnetuitkering 2018 nog als goed gerekend. Vanaf de vangnetuitkering 2019 en later is dat niet meer het geval.
  - Het samenwerken met een externe partij voldoet als 'externe maatregel' indien binnen deze samenwerking consultatie heeft plaatsgevonden. Beschrijf duidelijk op welke wijze de consultatie in deze samenwerking heeft geleid tot de getroffen maatregel.
  - Het uitvoeren van een maatregel door een externe partij voldoet pas als 'externe maatregel' indien deze maatregel is getroffen naar aanleiding van consultatie van een externe partij (dat

kan de uitvoerende partij zijn). Indien maatregelen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente) tot stand komen, worden ze als extern aangemerkt.

- *Wanneer moeten maatregelen zijn getroffen?*

De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk voor de datum van inlevering van het verzoek. Een (interne of externe) maatregel moet daadwerkelijk zijn getroffen voor de datum van indiening.

- *Moet het steeds een nieuwe maatregel zijn?*

Van het college wordt verwacht om te analyseren wat de oorzaken zijn van het tekort, wat hieraan inmiddels is gedaan en wat hiervan de effecten per jaar zijn. En vervolgens of, in dat licht, al dan niet nodig is om tot extra maatregelen te komen ten einde het tekort verder te reduceren.

Die afweging is aan het lokaal bestuur. Het college dient wel de gemeenteraad inzicht te verschaffen over deze afweging. Deze afweging dient dan ook in dit onderdeel te worden beschreven.

In alle gevallen dient het college externe maatregelen te nemen. Dat kunnen ook, afhankelijk van de hiervoor genoemde afweging, bestaande maatregelen zijn, die in hun effect meerjarig doorlopen .

- *Wat wordt bedoeld met '(aanvullende)' maatregelen*

Hiervoor is aangegeven of het steeds nieuwe maatregelen moeten zijn. Dit is een afweging van het lokaal bestuur. Om die reden wordt het woord 'aanvullende' tussenhaakjes gezet.

Suggesties bij de beantwoording van B

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt in uw antwoord onderscheid maken tussen eerder getroffen maatregelen (voorafgaande jaren) en nieuwe (nog te treffen, lopende het jaar tot indiening).
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan en waaraan uw gemeente een bijdrage levert.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Onderdeel C

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt het beoogde effect beschreven van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan de verdere tekortreductie. Het gaat hierbij om een inschatting van het beoogde effect. Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage aan* de reductie van het tekort.

In de regelgeving staat dat het college verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen. Het tekort verder reduceren betekent dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen heeft getroffen waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan het verder reduceren van het tekort ten opzichte van voorgaande jaren. Verder reduceren kan ook worden geïnterpreteerd als maatregelen die een reducerend effect hebben op de stijging van de uitgaven. Dus wordt hier verwacht om inzichtelijk te maken dat maatregelen zijn getroffen waarmee het college verwacht/beoogt de eerdere bijdrage aan de neerwaartse trend te vervolgen.

De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen en geeft ook geen oordeel over de mate van tekortreductie. De commissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag.

Het college dient de gemeenteraad inzicht te verschaffen dat met alle getroffen maatregelen te samen sprake is van een extra (optimale) inspanning om het tekort te reduceren. Het verklaren en dit inzichtelijk maken is voldoende.

Hierop wordt niet inhoudelijk, maar slechts procedureel getoetst (wordt dit door de verklaring van het college e.e.a. voldoende inzichtelijk aan de gemeenteraad). De commissie beoordeelt of de beoogde stappen worden beschreven.

Suggesties bij de beantwoording van C

- Geef inzicht in de redenering op basis waarvan het college verwacht dat het tekort verder reduceert met de onder B genoemde maatregelen.
- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.
- U hoeft geen onderscheid te maken tussen beoogd effect van interne maatregelen en beoogd effect van externe maatregelen.
- U kunt aangeven op welke wijze het college de effecten van de maatregelen monitort.

Achtergrondinformatie bij dit formulier

Wet- en regelgeving

In het BPw is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering kan indienen, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet. De verklaring van het college voor een basisverzoek kunt u vinden in het BPw, artikel 10, eerste lid, onder d. De verklaring van het college voor een uitgebreid verzoek kunt u vinden in het BPw artikel 10, eerste lid, onder d, jo. artikel 10, tweede lid. In het BPw staat dat de verklaring van het college een toelichting omvat zoals gevraagd in het modelaanvraagformulier (BPw, artikel 10, onderdeel e).

Aanvraagprocedure

De toekenning van een vangnetuitkering gebeurt uitsluitend op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de tekortgemeente en nadat is vastgesteld dat aan alle geldende eisen wordt voldaan. Blijkens artikel 8c, eerste lid, van de Participatiewet, kan het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering niet worden overgedragen aan het bestuur van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bij het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Verdere toelichting op de aanvraagprocedure en de vangnetuitkering 2018 kunt u vinden op: www.toetsingscommissievp.nl

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

Ondersteuning Divosa

Divosa, de vereniging van leidinggevenden in het Sociaal Domein, zal periodiek bijeenkomsten organiseren waarbij wordt ingegaan op de vangnetuitkering. Daarnaast heeft Divosa een factsheet maatregelen uitgegeven.

